

Förenade målen T-141/99, T-142/99, T-150/99 och T-151/99

Vela Srl och Tecnagrind SL
mot
Europeiska gemenskapernas kommission

”Jordbruk — EUGFJ — Indragande av stöd — Artiklarna 23 och 24 i förordning (EEG) nr 4253/88 — Principerna om rättssäkerhet och om skydd för berättigade förväntningar — Proportionalitetsprincipen”

Förstainstansrättens dom (tredje avdelningen) av den 7 november 2002 . . II-4554

Sammanfattning av domen

1. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Kommissionens befogenheter att företa kontroller och inspektioner på plats — Omfattning*
(Artikel 158 EG; rådets förordning nr 2052/88 och nr 4253/88, artikel 23.2)

2. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Kommissionens befogenheter att företa kontroller och inspektioner på plats — Rättslig grund*
(Rådets förordningar nr 4253/88, nr 2988/95 och nr 2185/96)

3. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Beslut att innehålla, nedsätta eller dra in ett stöd som ursprungligen beviljats — Den berörda medlemsstatens underlåtenhet att utöva rätten att framföra invändningar inom föreskriven tid — Skyldighet för kommissionen att precisera denna omständighet i sitt beslut — Föreligger inte*
(Rådets förordning nr 4253/88, artiklarna 23 och 24)

4. *Institutionernas rättsakter — Motivering — Skyldighet — Räckvidd*
(Artikel 253 EG)

5. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Kommissionens kontroll av att varje faktura som upptagits i räkenskaperna för ett subventionerat projekt är korrekt — Kostnader vilka fakturerats av underentreprenörer till en mottagare av stöd — Omfattas*

6. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Informations- och lojalitetsplikt som åligger sökande och mottagare av finansiellt stöd från EUGFJ*

7. *Gemenskapsrätt — Principer — Skydd för berättigade förväntningar — Skydd vägrat den som gjort sig skyldig till en uppenbar överträdelse av gällande bestämmelser*

8. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Kommissionens beslut att dra in stöd från EUGFJ på grund av oegentligheter — Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen — Föreligger inte*
(Rådets förordning nr 4253/88, artikel 23.2)

9. *Gemenskapsrätt — Principer — Proportionalitet — Indragning av finansiellt stöd som beviljats för nybyggnad av fiskefartyg på grund av att stödmottagarna inte har iakttagit de finansiella villkor för investeringen som fastställts i besluten om beviljande av stöd — Åsidosättande — Föreligger inte*
(Rådets förordning nr 4253/88, artikel 23.2)

1. Enligt artikel 23.2 i förordning nr 4253/88 om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, i dess lydelse enligt förordning nr 2082/93, får kommissionens tjänstemän eller andra företrädare utföra kontroller på plats, inklusive stickprovskontroller, beträffande verksamheter som finansieras av strukturfonderna.

I avsaknad av precisa bestämmelser om motsatsen skall en kontroll på plats som genomförs med stöd av artikel 23.2 i förordning nr 4253/88 anses kunna genomföras av vilken tjänsteman eller annan anställd hos kommissionen som helst. Dessa skall anses ha rätt att ingripa under genomförandefasen, till exempel efter en begäran om delutbetalning av stödet, eller efter genomförandet, och de skall ha rätt att kontrollera såväl huruvida genomförandet av projektet i sak överensstämmer med gemenskapsrättsliga bestämmelser och med beslutet om stöd som huruvida projektet genomförs på ett riktigt sätt, bland annat i finans- och bokföringsmässigt hänseende.

Den allmänt hållna konstruktionen av denna bestämmelse ger tjänstemän och andra anställda hos kommissionen rättsligt stöd för att kontrollera projekt som åtnjuter eller har åtnjutit stöd från strukturfonderna. I avsaknad av omständigheter som tyder på motsatsen skall det antas att dessa fonder kan vara vilka strukturfonder som helst, bland annat utvecklingssektionen vid EUGFJ. Det finns inget stöd för att denna bestämmelse endast skulle vara tillämplig på åtgärder som vidtagits på grund av ett ekonomiskt stöd som beviljats av den berörda medlemsstaten, eller av denna utsedda myndigheter, och som den medlemsstaten underrettat kommissionen om, och inte till projekt som omfattas av stöd som beslutats av kommissionen.

Det finns inget i artikel 23.2 i förordning nr 4253/88 som hindrar kommissionen från att med stöd av denna bestämmelse genomföra ytterligare en kontroll på plats efter att projektet genomförts även om den tidigare genomfört ett flertal kontroller av samma slag, till exempel i anledning av begäran om utbetalning av stöd. Det finns heller inget som hindrar kommissionens tjänstemän eller anställda från att med stöd av denna bestämmelse genomföra samtidiga och korsvisa kontroller av flera projekt som erhållit stöd från EUGFJ.

Varje annan tolkning av artikel 23.2 i förordning nr 4253/88 än den som redovisats i de tre föregående punkterna skulle medföra att kommissionens skyldighet enligt förordning nr 2052/88 att bidra till effektiviteten hos åtgärder som gemenskapen vidtar med hjälp av strukturfonderna för att förverkliga målsättningen om ekonomisk och social sammanhållning i artikel 158 EG förlorade sin ändamålsenliga verkan.

bankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet. Dessa bestämmelser upphäver således inte bestämmelserna om behörighet för kommissionen att genomföra kontroller på plats för att säkerställa skyddet för gemenskapens ekonomiska intressen.

(se punkt 115)

(se punkterna 97—101)

2. Bestämmelserna i förordning nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och i förordning nr 2185/96 om de kontroller och inspektioner på plats som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter, som avser kommissionens behörighet att genomföra kontroller och inspektioner på plats, är avsedda att komplettera, utan att påverka tillämpningen av befintliga bestämmelser för särskilda sektorer — såsom förordning nr 4253/88 om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investerings-

3. Artikel 24.1 i förordning nr 4253/88 om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, medför en skyldighet för kommissionen att den, när genomförandet av en verksamhet eller åtgärd inte förefaller vara berättigad till varken hela eller delar av det tilldelade stödet och den föranleds genomföra en lämplig granskning, skall begära att medlemsstaten yttrar sig inom en föreskriven tidsfrist. Denna bestämmelse skall för att vara verksam tolkas så att den medför en skyldighet för kommissionen att bereda medlemsstaten tillfälle att yttra sig inom en bestämd tidsfrist och att kommissionen skall avhålla sig från att fatta beslut under tiden denna frist löper. När fristen väl löpt ut har kommissionen däremot, om granskningen skulle bekräfta att det förekommit oegentligheter, att vidta någon av de åtgärder som angivits i artikel 24 i förordningen,

även om medlemsstaten i fråga inte har använt sig av sin möjlighet att yttra sig inom den föreskrivna tidsfristen. Varje annan tolkning skulle göra det möjligt för en medlemsstat att utan tidsmässig begränsning förhindra att kommissionen antar ett beslut genom att avstå ifrån att yttra sig i anledning av kommissionens skrivelse.

För övrigt är det visserligen så att den motiveringsskyldighet som åligger kommissionen medför att den i förekommande fall i beslutet om att innehålla, nedsätta eller dra in stödet skall besvara eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten under det administrativa förfarandet, men varken bestämmelserna i artiklarna 23 och 24 i förordning nr 4253/88, vilka sökandena i detta sammanhang har gjort gällande att de har åsidosatts, eller motiveringsskyldigheten medför någon skyldighet för kommissionen att redovisa att de nationella myndigheterna inte har yttrat sig under det administrativa förfarandet.

det skall av beslut som medför allvarliga konsekvenser för sökanden klart och tydligt framgå hur den gemenskapsinstitution som beslutat om rättsakten har resonerat, så att de berörda kan få kännedom om skälen för åtgärden och ges möjlighet att försvara sina rättigheter, och så att gemenskapsdomstolarna kan utföra sin prövning. Dessutom skall kravet på motivering dessutom bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, särskilt rättsaktens innehåll och de anförda skälens karaktär. Det är inte nödvändigt att motiveringen anger samtliga relevanta sakförhållanden och rättsliga överväganden, eftersom frågan huruvida motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG inte enbart skall bedömas mot bakgrund av motiveringens lydelse, utan även mot bakgrund av det sammanhang i vilket motiveringen ingår samt alla rättsregler som reglerar den berörda frågan.

(se punkterna 168—170)

- (se punkterna 156—158)
4. Den motiveringsskyldighet som föreskrivs i artikel 253 EG skall anpassas till rättsakten i det enskilda fallet, och
 5. När ett projekt har erhållit gemenskapsstöd har kommissionen rätt att pröva huruvida varje faktura som upptagits i projektets räkenskaper är korrekt och att, i förekommande fall, påtala varje oegentlighet, oavsett om fakturan härrör från stödets mottagare eller från en fysisk eller juridisk person som mottagaren har anlitat inom ramen för genomförandet av det

stödda projektet. Om kommissionen skulle berövas denna möjlighet att kontrollera underentreprenörer till en mottagare av stöd från EUGFJ skulle det riskera att medföra en risk för att EUGFJ skulle tvingas till betalningar utan grund, till följd av uppgivna kostnader vars ekonomiska grund inte visats.

7. Varje ekonomisk aktör hos vilken en institution har väckt välgrundade förhoppningar har rätt att åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar. Principen om skydd för berättigade förväntningar kan emellertid inte åberopas av ett företag som gjort sig skyldigt till en uppenbar överträdelse av gällande bestämmelser.

(se punkterna 387—388)

(se punkt 270)

6. Sökande och mottagare av finansiella EUGFJ-stöd är skyldiga att tillse att de lämnar riktiga uppgifter till kommissionen som inte missleder denna. Annars skulle det kontroll- och bevis-system som införts för att kontrollera att villkoren för beviljande av stöd är uppfyllda inte fungera på ett korrekt sätt. I avsaknad av tillförlitliga uppgifter riskerar projekt som inte uppfyller de ställda kraven annars att beviljas stöd. Härav följer att den informations- och lojalitetsplikt som åligger sökande och mottagare av stöd utgör en del av EUGFJ:s stödsystem och är viktig för dess funktion.

8. Det kan inte anses att rättssäkerhetsprincipen, som kräver att rättsregler skall vara klara och precisa och som syftar till att säkerställa förutsebarheten rörande de situationer och rättsliga relationer som omfattas av gemenskapsrätten, åsidosätts genom kommissionens beslut att dra in finansiellt stöd från EUGFJ när det enligt de tillämpliga föreskrifterna uttryckligen finns en möjlighet för kommissionen att dra in stöden och kräva att de belopp som EUGFJ felaktigt betalat ut återbetalas när oegentligheter konstaterats.

(se punkt 391)

(se punkt 322)

9. Med hänsyn till själva beskaffenheten av det finansiella stöd som beviljas av gemenskapen utgör skyldigheten att

iakta de finansiella villkoren för investeringen, såsom dessa har angivits i beslutet att bevilja stöd, en av mottagarens grundläggande skyldigheter — på samma sätt som skyldigheten att i praktiken genomföra investeringen utgör en grundläggande skyldighet — och den utgör därigenom en förutsättning för tilldelningen av gemenskapsstöd. För övrigt är sökande och mottagare av stöd skyldiga att lämna riktiga uppgifter till kommissionen som inte missleder denna, för att det kontroll- och bevissystem som införts för att kontrollera att villkoren för beviljande av stöd är uppfyllda skall fungera på ett korrekt sätt.

Eftersom stödmottagarna har gjort sig skyldiga till allvarligt åsidosättande av sina skyldigheter, kunde kommissionen skäligen anse att varje annan påföljd än

ett totalt indragande av stödet och återbetalning av vad som EUGFJ utgett riskerade att utgöra en inbjudan till bedrägeri, eftersom de sökande som skall erhålla gemenskapsstöd skulle kunna frestas att göra konstruerade uppräknningar av de kostnader de hänför till ett projekt för att undkomma sin samfinansieringsskyldighet och erhålla den maximala nivå av stöd från EUGFJ som fastslagits i stödbeslutet, eller att lämna falsk information eller förtiga vissa omständigheter för att erhålla stöd eller höja nivån på det sökta stödet, och därvid endast riskera att stödet sänks till den nivå det skulle haft om det grundats på verkliga uppgifter om sökandens kostnader eller om kommissionen känt till felaktigheter i de uppgifter sökanden lämnat.

(se punkterna 399—400 och 402)